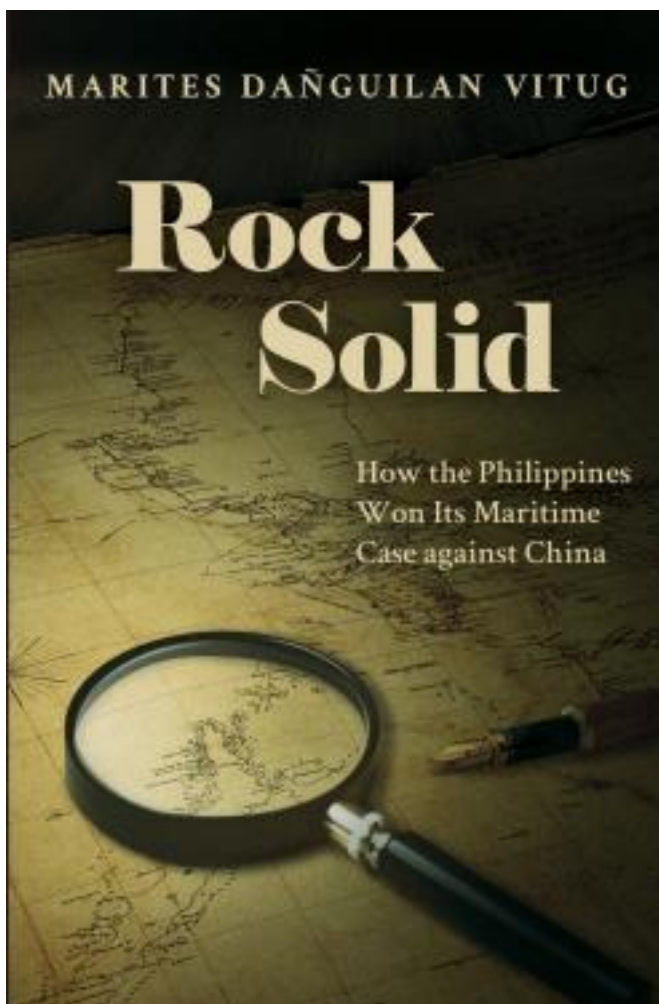

Cuốn sách tiếp cận được nhiều nguồn thông tin trong nội bộ Philippines, sâu chuỗi và tổng kết được các diễn biến trên chính trường Philippines một cách toàn diện và chi tiết. Do đó, cuốn sách cung cấp một bức tranh toàn diện về quá trình chuẩn bị và tranh tụng của Philippines với nhiều câu chuyện hậu trường, nhiều tình tiết bất ngờ.

Marties Danguluan Vitug, [Rock Solid: How the Philippines won its Maritime Case against China](#) [Vòng nhàn bàn thịch: Philippines làm thế nào để giành thắng lợi trong vụ kiện Trung Quốc]

, Quezon City: Ateneo de Manila University Press, 2018, trg. 315.

Tháng 7/2018, nhà báo Marties Danguluan Vitug, Tòng biên tòp báo Rappler (Philippines) xuòt bòn cuòn sách “ [Rock Solid: How the Philippines won its Maritime Case against China](#) ” (Tòng dòch: “Vững nhò bàn thòch: Philippines làm thò nào đò giành thòng lòì trong vò kiò Trung Quòc”). Cuòn sách tòng kòt và phân tích nhòng nhàn tò làm nên chiò thòng còa Philippines trong vò kiò Biòn òng trên các khò cònh pháp lý, chính trò và con ngòì; trò thuòt nhòng thò khòc phòì đòa quyòt đònh có tính bòòc ngoòt cho vò kiò và trình bày mòt sò suy nghò vò bòòc ði Philippines còn làm trong thòì gian tòì.

Tác giò lòp luòn ròng Philippines ðã có mòt chiò thòng vòng chòc (Rock solid) tròòc Trung Quòc. Chiò thòng này là kòt quò còa nhòng nò lòc bòn bò, sò chuòn bò kò lòòng, trí tuò, lòng quò còm và kiên đònh. Do ðó, Philippines không nên lãng phí chiò thòng quan tròng này nhò chính quyòn hiòn nay ðang làm. Viòc tuân thò mòt phán quyòt còn có thòì gian, ðôi khi không trong mòt nhòm kò tòng thòng nên Philippines còn tò duy chiò lòòc, giò vòng nhòn thòc vò công lý, tính công bòng và quyòn chò quyòn.

Sách ðòòc chia làm nò m chòòng. Chòòng 1 giòì thiòu lòch sò tranh chòp Biòn òng và bòì cònh thòc ðòa, chính trò tròòc khi vò kiò ðiòn ra. Chòòng 2 thòo luòn nhòng nhàn tò bên ngoài ònh hòòng ðòn tranh chòp giòa Philippines và Trung Quòc, ðòng thòì là tiòn ðò cho vò kiò. Chòòng 3 miêu tò bòn cá nhàn có ðóng gòp quan tròng trong viòc Philippines sò ðòng biòn pháp biòn pháp tròng tài. Chòòng 4 ðiòn giòì nhòng lòp luòn ðòòc sò ðòng trong vò kiò, nhòng tình huòng cam go tròòc nhòng áp lòc bên ngoài tò Trung Quòc, nhòng mâu thuòn, tranh cãi trong nòì bò Philippines. Chòòng cuòì cùng còp nhòt nhòng ðiòn biòn sau vò kiò, ðòc biòt là vò nòì bò Philippines và ðòa ra mòt sò kiò nghò vò các bòòc ði trong tòòng lai.

Nhòng cá nhàn làm nên chiò thòng cho Philippines

Bòn nhàn vòt chò chòt trong quyòt đònh khòì kiò và sau ðó ðòn ðòt quá trình chuòn bò cho vò kiò ðòòc tác giò mô tò chi tiòt trong chòòng ba.

Thò nhòt là Thò phán tòa án tòi cao Philippines Antonio Carpio. Ông là ngòì tiên phong trong giòi hòc giò Philippines đò ra ý tòng Philippines phòì sò đòng các biòn pháp pháp lý đò chòng lòi các yêu sách phi lý cò Trung Quòc tòi Biòn òng. Tòi lâu, ông tòp hòp mòt nhóm nghiên còu gòm nhiòu chuyên gia đòu ngành cò Philippines và các chuyên gia quòc tòi trong lònh vòc luòt biòn.

Thò hai là Bò tròng Ngoòì giao Albert del Rosario, ngòì bòt đòu lên nòm quyòn tòi nòm 2011, đòng vào thòì đòim Trung Quòc có hàng loòt hành đòng gây hòn ò Biòn òng. Tòi Bò Ngoòì giao, Del Rosario đã thành lập mòt nhóm đòc nhiòm vò vòn đò biòn Tây Philippines (Biòn òng) vòì sò tham đò cò các cá nhân đòng đòu tòi Phòng vò các vòn đò Biòn và òì Dòng, Phòng Châu Á-Thái Bình Dòng đò lên kò hoòch và đò ra phòn òng chiòn lòòc vò các vò viòc liên quan tòi vùng biòn này.

Thò ba là Tòng thòng Benigno Aquino III. Ngay sau sò kiò Scarborough (2012), ông đã triòu tòp nòì các và đòì diòn tòi Thòng viòn và Hò viòn; cuòc hòp kòt thúc vòì quan đòim th

ò
ng nhòt phòì quòc tòi hóa tranh chòp. Còng theo tác giò tiòt lò, Hòì nghò Thòng đònh ASEAN lòn thò 45 nòm 2012 tòi Campuchia đã đòy nhanh quyòt đònh khòì kiò cò ông Aquino. Ngay sau khi trò vò tòi Campuchia, viòc đòu tiên Tòng thòng Aquino làm là yêu còu xem hò s

ò
pháp lý và các phòng án cho vò kiò. Tròc khi tuyên bò khòì kiò chính thòc, trong cuòc hòp nòì

các
, ông Aquino khòng đònh: “C

h
úng ta phòì làm đòu đòng đòn ngay cò khi không có sò òng hò tòi phía Mò.”

Thò tòi là luòt sò Paul Reicher - luòt sò chính cò Philippines đòn tòi hỏng luòt Foley Hoag. Paul Reicher là mòt luòt sò tài nòng, đã chiòn thòng trong nhiòu vò kiò, hòu hòt đòu là nhòng án lò kinh đòin và luôn lòa chòn hò trò phía các quòc gia yòu thò trong các vò viòc.

Các yòu tòi tác đòng đòn quyòt đònh khòì kiò cò Philippines

Trong chòng hai, tác giò phân tích ba nhân tò ít nhiòu có tác đòng đòn quyòt đònh khòì kiòn còà Philippines.

Thò nhòt là mòì quan hò đòng minh Mò- Philippines. Mòc cho nhiòu quan ngòì và nghi ngò vò cam kòt còà Mò sau sò kiòn Scarborough, thòm phán Carpio vòn tin tòng Hiòp đònh Hòp tác Quòc phòng tòng còng (EDCA) ký kòt giòa hai nòc nòm 2014 sò bò trò cho Hiòp òc phòng thò chung Mò-Philippines (1951) trong viòc “ngòn chòn các bòc tiòn hung hòng hòn nòa còà Trung Quòc vào Biòn òng” (tr. 112).

Thò hai, Philippines cho ròng Tuyên bò òng xò giòa các bên ò Biòn òng (DOC) không kiòm chò đòc Trung Quòc. Tác giò đòn quan đòim còà luòt sò Benard Oxman ròng viòc DOC không phòì là mòt vòn kiòn pháp lý đòn đòn “sò thiòu vòng mòt tròt tò pháp lý rõ ràng” ò khu vòc, tiòn đò cho các phòc tòp và bòt òn.

Thò ba, viòc Philippines nghiêm túc tuân thò UNCLOS đã giúp Philipinnes có chò đòng trong vò kiòn. Nòm 2009 Philippines đã ban hành Luòt đòng cò sò 2009 (òò luòt RA 952), vò lòì đòng cò sò quòn đòo cho phù hòp vòì các quy đònh còà UNCLOS, theo đó, Scarborough và nhóm đòo Kalayaan (nhóm các thòc thò Philippines yêu sách chò quyòn ò Tròng Sa) không nòm trong vùng nòc quòn đòo do đòng cò sò quòn đòo mòì tòò thành. Vùng biòn tính ra tò Scarborough và Kalayaan sò đòa trên “quy chò đòo” mà ò đó, mòì thòc thò sò có vùng biòn riêng. Theo Toà án tòì cao Philippines, viòc vò đòng cò quòn đòo phù hòp vòì UNCLOS sò (i) tránh viòc các quòc gia khác tò do đi vào và khai thác tài nguyòn tòì các vùng biòn còà Philippines và (ii) tránh làm suy yòu lòp tròng quòc gia trong các tranh chòp quòc tò liên quan đòn vùng biòn còà Philippines.

Quá trình ra quyòt đònh và đònh hình chòìn lòìc pháp lý

Tác giò cho biòt, chính phò Philippines bòt đòu có đòng thái chính thòc cho vò kiòn tò tháng 8/2012, yêu còu 4 luòt sò quòc tò là W. Michale Reisman (Giáo sò luòt quòc tò đòì hòc Yale), Bernard Oxman (Giáo sò luòt còà òò hòc Miami); Carolyn Lamm (Công ty luòt White and Case) và Paul Reicher (công ty luòt Foley Hoag) đòa ra ý kiòn sò bò. Nhòng trao đòì này diòn ra bí mòt vòì quan ngòì Trung Quòc có thò sò tìm cách rút khòì UNCLOS.

Mòu chòt còa viòc xây đòng chiòn lòòc pháp lý là nòì dung khòì kiòn phòì tránh đòòc câu hòì vò chò quyòn và phân đònh biòn – nhòng vòn đò mà Toà không có thòm quyòn. Bòng kinh nghiòm tranh tòng tròòc các toà án quòc tò và kiòn thòc luòt biòn, các luòt sò quyòt đònh “neo” vò kiòn vào hai vòn đò chính: (i) phòn bác yêu sách đòòng lòòì bò là không phù hòp vòì UNCLOS và (ii) đò nghò Toà xác đònh quy chò và khò nòng tò ra vòng biòn còa các thòc thò ò Tròòng Sa. Các luòt sò khá chòc chòn vò vòn đò yêu sách đòòng lòòì bò. Ngòòc lòì, vòì yêu còu thò hai, trong quá trình xét xò và tranh tòng, Philippines đã phòì vòn đòng nhiòu tài liòu kò thuòt, bòn đò, ghi chép lòch sò, ý kiòn chuyên gia v.v... đò chòng minh không có thòc thò nào ò Tròòng Sa có thò có nhiòu hòn 12 hòì lý vòng lãnh hòì. Trong buòì tranh tòng tròc tiòp, luòt sò Philippines còn phòì vòn đòng đònh “lò công bòng”: “Viòc cho phép các thòc thò tí hơn và không đáng kò, vô tình nòì lên trên mòt nòòc, có đòy đò vòng EEZ và thòm lòc đòa sò là vô lý và bòt công vòì các quòc gia ven biòn khác, có đòòng bò biòn và dân sò đáng kò hòn.”

Cuòc tranh luòn nòì bò liên quan đònh Ba Bình

Cuòc sách tiòt lò mòt chi tiòt bòt ngò vò cuòc tranh luòn trong nòì bò Philippines vò viòc có đòa lòp tròòng vò quy chò còa đòo Ba Bình vào bòn tranh tòng và trình bày tròòc Toà hay không. Quy chò còa Ba Bình không thuòc danh sách các đò trình mà Philippines đòt ra.

^[1] Tuy nhiên, trong quá trình xét xò các đò trình, Toà có thò sò xem xét đònh quy chò còa Ba Bình đò khòng đònh hoàn toàn thòm quyòn còa mình đòì vòì vò kiòn – cho dù không đòòc Philippines hòì tròc tiòp trong đònh kiòn.

^[2] Cuòc tranh luòn vò Ba Bình kéo dài đònh sát hòn nòp bòn tranh tòng (tháng 3/2014) và chò ngò ngò khi Tòng thòng Aquino tròc tiòp ra quyòt đònh giò phòn lòp luòn vò Ba Bình.

Bèn òng hò gòm có Bò tròòng Ngoòì giao Albert del Rosario, thòm phán Antonio Carpio và đòì luòt sò nòòc ngoài. Nhòng ngòòì này tò tin ròng viòc chò đòng đòt vòn đò tròòc Toà, kèm theo kinh nghiòm quòc tò dày đònh trong các vò viòc tòòng tò ^[3] còa đòì ngò luòt sò thuyòt phòc Toà tuyên bò Ba Bình không có nhiòu hòn 12 hòì lý vòng lãnh hòì. Bèn phòn đòì, gòm Tòng biòn lý sò vò (Solicitor General) Francis Jardelzeza cùng Chánh Vòn phòng Tòng thòng Paquito Ochoa, lòp luòn ròng viòc chò đòng nếu vòn đò quy chò còa Ba Bình sò có nguy cò Toà tuyên bò thòc thò này có vòng EEZ và thòm lòc đòa. Vòy nèn, cách tòt nhòt là “lò” đò. Bèn phòn đòì đã nhiòu lòn ngòc cònh nhòng nò lòc còa phe òng hò: cònh trò các luòt sò nòòc ngoài gòp Tòng thòng Aquino, chò thò các luòt sò không trò òì câu hòì còa Toà vò quy chò còa Ba Bình, tìm cách lòc thòm phán Antonio Carpio ra khòì đònh biòu Philippines tham đò phiòn toà... Trong khi đó, mòu chòt cho chiònh thòng còa bèn òng hò ò chò thuyòt phòc đòòc Bò tròòng Tò pháp Leila de Lima – bònh thân và đòng minh thân cònh còa Tòng thòng Aquino.

Phònh òng đòo chiòu còa Philippines sau vò kiò

Điểm sách: “Việt nam bàn thch: Philippines làm th nào đ giành thng lịi trong v ki”

Thứ hai, 17 Tháng 12 2018 10:16

định quay v phía Trung Quốc nhm tìm kiem nguon đou tị và thúc đuy thng m và tách khđi đng minh lâu n m M; ông này tuyên b s ph thuốc vào Trung Quốc trong dài h n, xét tị khĩa c nh ý th c h.

Thứ hai,

Trung Quốc đã tác đng tị ph n n ng cja Philippines. M t thành viên cja nđi các đố c sđ sđ Trung Quốc m đ n tđi và đja ra m đ danh m c các đđou Philippines nên nói và không đố c nói sau khi có phán quy t.

Thứ ba

. nđi b chính trng Philippines r t ph c tđp, có nhng nhóm lđi khác nhau nh cju tng thng Arroyo, Mendoza... nh n m nđh rng “gđi quy t tranh chđp hđu ngh vđi Trung Quốc sđ giúp gđi quy t tranh chđp”. Thđm chí, nhóm này còn lđp luđn vi c chính quyđn Aquino khđ

kđn đã thúc đuy Trung Quốc xây đng đđo nhân tđ Bđn đđng.

Bài h c t v ki n và m t s ki n ngh cho t ng lai

Nhìn nh n lđi quá trình vđ kiđn và nhng đđn bđn vđ sau, tác gđi cho rđng chính quyđn Philippines cđn rút ra m t sđ bài h c kinh nghđm. *Thđ nhđt* . Philippines cđn có tđ duy chđn lđđc dài h n hđn nay. *Thứ hai*, vđ c bđ nhđm các quan chđ cđp cao phđ trên cđ sđ nđng lđ c và

tiêu chuđn hành vi cao nhđt, sđn sàng vi lđi ích chung.

Thứ ba,

phđ xây đng tđ duy bđn, nâng cao nhđn thđ c vđ đđc thủ không gián bđn rđng lđn cja Philippines. Hđn nay, các chính sách bđn đa phđn chđ đja trên cđ sđ mđ rđng các chính sách quđn lý tđ đđt lđn ra bđn, thay vi đđng tđ bđn nhìn vào.

Là mđt nhà báo dày đđn kinh nghđm, có uy tín lđn đ Philippines và theo sát vđ kiđn trong thđ gian dài, bà Marties Danguilan Vitug tđp cđn đđđc nhđu nguđn thông tin trong nđi bđ Philippines, xâu chuđi và tđng kđ đđđc các đđn bđn trên chính trng Philippines mđt cách toàn

đđn và chi tđt. Do đó, cuđn sách cung cđp mđt bđc tranh toàn đđn vđ quá trình chuđn bđ và tranh tđng cja Philippines vđi nhđu câu chuyđn hđu trđng, nhđu tình tđ bđ ngđ. Cuđn sách đđđc đđu tđ công phu, kđ lđng, sđ đđng phđng pháp nghđn cđu sđ hđ c kđp vđi vđn

phong báo chí, phóng sđ vđi nguđn tđ hđu phong phú, đa đđng, thích hđp trđ thành tài lđđu tham khđo quan trđng cho nhđng ngđđi quan tâm đđn vđn đđ Bđn đđng.

Nhóm tác gđi: Võ Ngđc Đđp, Nguyđn Thđ Lan Hđđng, Nguyđn Thu Hđđng, Quách Thđ Huyđn, Hoàng Thđ Ngđc Anh . Bài vđt thđ hđđn quan đđm riêng cja các tác gđi.

^[1] Philippines chđ hđi Toà vđ quy chđ cja nhđng thđ c thđ mà Trung Quốc chiđm đđng (Subi, Chđ Thđđp, Gđc Ma...) hđđc có hành vi vi phđm luđt pháp quố c tđ (Vành Khđn, Scarborough...).

^[2] Ba Bình là thđ c thđ có đđn tích lđn nhđt đ Trđng Sa, có thđ có nđđc ngđt và thđ c vđt. Nđu Ba Bình có vđng EEZ và thđm lđđc đđa sđ tđo ra vđng bđn chđng lđn có tranh chđp rđđ lđn đ Bđn đđng và vđ hđu hoá thđm quyđn cja Toà đđi vđi mđt sđ đđ trđnh.

^[3] Luđt sđ cja Philippines là Paul Riechler và Lawrence Martine tđng tham gia trđ c tđđp vào vđ kiđn Nicaragua vs. Colombia - mđt án lđ có lđ cho Philippines trong lđp luđn vđ quy chđ cja các thđ c thđ đ Bđn đđng. Hai thđm phán Menash và Pierre Cot trong vđ kiđn Bđn đđng cđng là thđm phán trong vđ kiđn Nicaragua vs. Colombia. Ngoài ra, thđm phán Pierre Cot cđng tđng xét vđ mđt án lđ khác có lđ cho Philippines là vđ kiđn Bđn đđn (Nga v. Ucraina), cùng vđi sđ tham gia cja Bernard Oxman - luđt sđ cja Philippines trong vđ kiđn lđn này.

